

Fiskeridirektoratet

Postboks 185 Sentrum

5804 BERGEN

Adm.enhet: Forvaltningsseksjonen i region
Nord

Saksbehandler: Erling Johan Johansen

Telefon: 95934455

Vår referanse: 18/12029

Deres
referanse:

Dato: 09.11.2018

Att:

REF

Høringsvar - deltakerforskriften for 2019

Fiskeridirektoratet region Nord viser til Fiskeridirektoratets høringsbrev av 19.09.2018 – deltakerforskriften 2019.

Direktoratet skisserer i høringen flere forslag til endringer i neste års deltakerforskrift, med tilhørende spørsmålstillinger til høringsinstansene. Nedenfor er våre svar og innspill.

[Bør leieskipperforbudet i enkeltfiskeri oppheves?](#)

Fiskeridirektoratet nevner at kravet om at eier selv må stå om bord under utøvelse av fiske ble innført for å hindre at fartøyeier kunne omgå forbudet mot å fiske mer enn en kvote, ved både å fiske kvote med egen båt og indirekte fiske kvote som leieskipper på annens båt hvor eier selv ikke ønsker å delta om bord. Det var først og fremst overfisket etter torsk nord for 62 grader N i åpen gruppe som var beveggrunnen til at forbudet ble vedtatt, men også overfisket på NVG-sild i åpen gruppe ble anført som en grunn for innføring av et leieskipperforbud. Leieskipperforbudet ble imidlertid innført i alle åpne fiskeri.

Direktoratet har i enkelte fiskerier gitt generelle unntak fra kravet om at eier må stå om bord under utøvelse av fiske, blant annet i fiske etter lodde. Fiskeridirektoratet ser ingen grunn til å dispensere fra kravet i flere fiskerier.

Region Nord mener det bør vurderes om det er hensiktsmessig at leieskipperforbudet skal gjelde for fartøy over 15 meter, hvor fartøyet har adgang til å delta i lukket gruppe i fiske etter torsk, hyse og sei som driftsgrunnlag. Det normale er at fartøy på denne størrelsen har driftsgrunnlag i lukkede fiskerier, og det er ikke uvanlig at disse fartøyene driftes av andre

enn fartøyeieren selv. Når fartøygruppen eksempelvis skal drive fiske etter blåkveite, tilsier regelverket at den innleide driveren av fartøyet må byttes ut med fartøyeieren. Dette kan virke urimelig både overfor fartøyeieren og den fiskeren som ellers drifter fartøyet. Et forhold er at rollene om bord må byttes og turnus må endres, en annen side er sikkerhetsaspektet. Et tvunget skifte i rollene kan også ha uheldig innvirkning på arbeidet med helse, miljø og sikkerhet om bord.

Fiskeridirektoratet nevner i høringen at siden fødselsnummer til verken skipper eller høvedsmann blir registrert på landings eller sluttseddel, er det krevende å kontrollere om fartøyets eier har stått om bord. Det kan derfor vurderes å innføre en ordning hvor sluttsedler og eller ikke bare skal signeres av høvedsmann/eier men også påføres vedkommendes fødselsnummer.

Region Nord mener at en påføring av fødselsnummer på seddelen som foreslått, ikke er tilstrekkelig i kontrollsammenheng. Det er av stor betydning at det blir innført en form for sikker identifisering av høvedsmannen/skipperen som står om bord og som undertegner seddelen ved levering av fangst. Hvilken teknologisk løsning som bør benyttes må utredes nærmere.

Bør det åpnes for flere dispensasjonshjemler fra leieskipperforbudet?

I gjeldende regelverk er det åpning for at det i enkelttilfeller kan dispenseres fra kravet om at eier selv må stå om bord under utøvelse av fiske, eksempelvis i tilfelle eieren er gravid eller har født barn for mindre enn to år siden.

I høringsforslaget foreslås det å åpne for at det skal kunne gis dispensadgangen også i tilfelle fartøyeier; avtjener verneplikten, er i foreldrepermisjon eller har omsorg for sykt barn.

Fiskeridirektoratet region Nord støtter forslagene slik de er beskrevet, men vi foreslår at det stilles krav til minimum 12 måneders manntallsføring i forkant for slike dispensasjoner. Dette for å hindre at ordningen utnyttes. Videre mener vi at foreldrepermisjonen bør avgrenses til maksimum 2 år. Dette på bakgrunn av at ordningen med foreldrepermisjon gjør det mulig for foreldrene å fordele permisjonen over 4 år. Dette kan oppfattes som urimelig lang tid i fiskerisammenheng.

Skal det innføres en ordning hvor det er et vilkår for deltakelse i åpne fiskerier at fartøyet enten eies av en fysisk person fullt ut, via et enkeltmannsforetak, eller har eiermajoriteten i et selskap som eier fartøyet?

Fiskeridirektoratet mener at en slik ordning vil ha klare administrative fordeler da håndheving og saksbehandling tilknyttet en slik regel vil bli betydelig enklere hvis de mest kompliserte eierstrukturene her unngås. En slik regel kan oppfattes som streng, men den gjør at man unngår mange vanskelige vurderinger om eierkonstellasjoner i lukket gruppe vs.

majoritetseiers deltakelse i åpen gruppe. Man unngår også situasjonen hvor fiskere som er medeiere i fartøy i lukket gruppe selv kan eie fartøy i åpen gruppe. Ved at fiskere som er deleiere i lukket gruppe ikke «stikker av» med deler av kvotegrunnlaget i åpen gruppe, kan da deltakelsen i åpen gruppe lettere være en rekrutteringsarena for fiskere som bare driver med dette.

Region Nord støtter forslaget fullt ut. En ordning som foreslått kan som nevnt oppfattes som streng, men fordelene som er nevnt ovenfor oppveier dette. At ordningen kan bidra til større grad av likebehandling overfor næringsaktørene, forsterker vår positive holdning til forslaget.

[Bør det innføres krav om AIS som vilkår for å kunne delta i åpen gruppe etter torsk, hyse og sei nord for 62 grader N.](#)

Fiskeridirektoratet opplyser i høringen at Deltakerloven § 21 første ledd åpner for at når hensynet til ressursforvaltningen, avviklingen av fisket eller lønnsomheten i fisket gjør det nødvendig» kan det fastsette bestemmelser om vilkår for adgang til å delta i et bestemt fiske. Av tredje punktum kan det stilles krav til tekniske forutsetninger, herunder fartøy og utstyr.

Fiskeridirektoratet legger da til grunn at bestemmelsen åpner for at kontrollhensyn tilsier at det kan stilles slike særegne krav om AIS kun for deltakelse i åpne grupper. I denne sammenheng kan det vises til at AIS allerede er innført i fangst etter kongekrabbe.

Region Nord støtter direktoratets forslaget. Vi mener imidlertid at slik sporing ikke bør avgrenses til fisket i åpen gruppe etter torsk, hyse og sei. Kravet bør gjelde for alle som lander fangst fra merkeregistrert fartøy. Alle som høster av fellesskapets ressurser bør være omfattet av sporingskrav.

Videre mener vi at sporingssystemet AIS er så mangelfullt at det bør settes krav til alternativt sporingssystem. Sporingssystemet bør ikke være mulig å slå av, og det bør være plomberbart etc. Systemet bør ikke være mulig å manipulere.

Vi benytter anledningen til å argumentere for sporing også ut i fra hensynet til marin arealforvaltning. Det vil være til stor nytte i arbeidet med kystsoneforvaltningen om fiskeriaktiviteten blir kartlagt via sporinger. Vi vil da kunne forvalte ut ifra et sikrere datagrunnlag enn dagens informasjon som i stor grad er basert på muntlige kilder. Krav om sporing vil bidra til bedre dokumentasjon av fiskeriinteressene.

[Skal ugyldig fartøyinstruks føre til tilbakekall av ervervstillatelse og i tilfelle på hvilken måte kan dette avdekkes og gjennomføres?](#)

Tilbakekall av ervervstillatelse for fartøy som ikke har gyldig fartøyinstruks mv. kan være et aktuelt virkemiddel for å begrense deltakelsen i åpen gruppe i fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62 grader N.

I dag er fartøyinstruks mv et vilkår for å kunne få ervervstillatelse. Deltakerloven inneholder bestemmelse om at ervervstillatelse ikke skal gis hvis fartøyet ikke er «utrustet for eller egnet» til å drive fangst. Gjeldende regelverk hjemler adgang til å tilbakekalle en ervervstillatelse når et fartøy ikke lenger har gyldig dokumentasjon på eksempelvis fartøyinstruks.

Fiskeridirektoratet redegjør i høringen for hvordan forvaltningen kan innordne seg med tanke på å få oversikt over fartøy som mangler fartøyinstruks. For det første kan det tenkes en tilsvarende ordning med årlig gjennomgang av fartøymassen som den årlige gjennomgangen og sletting av fartøy fra merkeregisteret som ikke har levert fangst innværende eller de to foregående år. Ulempen er at dette må antas å føre til vesentlig økt administrasjon og saksbehandling. Region Nord mener at dette kan unngås med økt automatisering og digitalisering i fremtiden.

Videre kan det tenkes at i tilfelle regionkontorene i enkeltsaker kommer over fartøy hvor fartøyeier ikke kan fremvise gyldige dokumenter som nevnt, kan ervervstillatelsen tilbakekalles.

Region Nord støtter forslaget, og lufter samtidig muligheten for å etablere en informasjonsutveksling med Sjøfartsdirektoratet, som er den etaten som håndhever bestemmelsen om fartøyinstruks. Vi vil da fortløpende kunne vurdere de tilfeller som Sjøfartsdirektoratet avdekker, og kan agere ut i fra dette.

Fiskeridirektoratet region Nord har i tilsvarende høringer gjentatte ganger argumentert og foreslått innstramminger i forhold til vilkår for deltakelse i fangst av kongekrabbe innenfor kvoteregulert område. Deltakerforskriftens § 40 bokstav d, inneholder vilkår for deltakelse i åpen gruppe i fangst av kongekrabbe; fartøyeier må ha vært manntallsført i øst-Finnmark de siste 12 månedene. Forvaltningen har utfordringer med å håndheve kravet. Siden det ble åpnet for deltakelse i åpen gruppe i kvoteregulert område i 2008, har det vært et økende antall av flyttinger i manntallet til kommuner innenfor kvoteregulert område. Vi mener mange av disse sannsynligvis er proformaflyttinger, med den hensikt å oppnå adgang til å delta i fangsten.

Vi er av den oppfatning at dersom kravet utvides fra 12 til 36 måneder, vil det bli mindre attraktivt med slike proformaflyttinger for å oppnå tilgang til deltakelse i fangsten. Vi foreslår derfor at en slik endring tas inn i neste års deltakerforskrift.

Avslutningsvis oppfordrer vi Fiskeridirektoratet om å vurdere muligheten for å slå sammen gruppene «not» og «garn og snøre» i lukket gruppe i fiske etter makrell, jf. deltakerforskriftens §§ 17 og 18. Ettersom det allerede er åpning for å benytte not også i gruppen «garn og snøre» (redskapsfleksibilitet) er det lagt til rette for en sammenslåing av gruppene. Et slikt resultat vil også bidra til å forenkle regelverket.

Med hilsen

Erling J. Johansen
seksjonssjef

Håvard Fause
rådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift

Mottakerliste:

Fiskeridirektoratet

Postboks 185 Sentrum 5804 BERGEN